MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäällikkö
Jussi Martikainen

Yhteiskunnallisessa keskustelussa on pystyttävä keskittymään hallinnon asemasta palvelujen saatavuuden turvaamiseen.

ELYKESKUKSEN JOHTAJA KARI VIRRANTA SAVON SANOMISSA

Siistin kampanjan loppuhuipennus

Presidentinvaalin ensimmäinen kierros huipentuu sunnuntaina. Ennakkokyselyjen mukaan sunnuntai-illan jännittävin kysymys on, kuka pääsee vaalin toiselle kierrokselle kokoomuksen ehdokkaan Sauli Niinistön kanssa. Toinen kierros on galluppien perusteella lähes varma.

Vahvimmin toisen kierroksen toisessa paikassa ovat kiinni keskustan Paavo Väyrynen ja vihreiden Pekka Haavisto.

Galluppien mukaan Väyrysen ja Haaviston kannatusluvut ovat tasoissa. Lopputulos riippuu siitä, kuinka ehdokkaiden kannattajat lähtevät varsinaisena vaalipäivänä liikkeelle. Molemmilla ehdokkailla on ollut nousujohteinen kampanja ja se on näkynyt myös kannatusluvuissa.

Maaseudun Tulevaisuuden teettämän kyselyn mukaan Paavo Väyrynen on viljelijöiden suosikki. Toiselle sijalla kyselyssä tuli Sauli Niinistö ja kolmanneksi Timo Soini.

Varmaa ei Väyrysen tai Haaviston paikka jatkossa kuitenkaan ole, koska perussuomalaisten Timo Soini saattaa kannattajineen vielä yllättää viime kevään eduskuntavaalien tapaan. Muiden ehdokkaiden mahdollisuudet sen sijaan ovat heikommat.

SDP:n ehdokkaan Paavo Lipposen kampanja ei ole lähtenyt oikein liikkeelle ja kannatusluvut ovat olleet samalla tasolla vasemmistoliiton Paavo Arhinmäen kanssa. Näyttää erittäin todennäköiseltä, että sosialidemokraattien joukosta nousseiden kolmen perättäisen presidentin 30 vuotta kestänyt presidenttiputki ei saa jatkoa.

RKP:n Eva Biaudet ja kristillisdemokraattien Sari Essayah ovat jääneet gallupeissa selvästi muista jälkeen.

Vaalikampanja on tähän asti ollut asiallinen ja siisti. Lukuisissa tenteissä on pitäydytty pääasiassa oikeissa asioissa ja keskustelu on ollut asiallista. Toivottavasti vaalikamppailu säilyy siistinä loppuun asti myös tiedotusvälineiden osalta.

Presidentinvaaleissa valitaan Suomen ulkopolitiikan keulakuva ja johtaja. Presidentin mahdollisuudet osallistua myös kotimaiseen ja eurooppalaiseen keskusteluun ovat kuitenkin myös hyvät. Näin siitä huolimatta, että presidentin valtaoikeuksia on viime vuosina kavennettu huomattavasti. Presidentin asema tuo suomalaisten mielissä haltijalleen edelleen sellaista arvovaltaa, jolla on suuri merkitys.

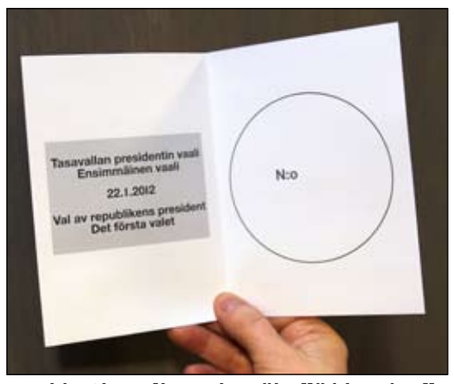

Presidentinvaalin ensimmäisellä kierroksella on ennakoitu tiukkaa kisaa kakkospaikasta.

Meneillään oleva presidentinvaali on ollut periaatteessa käynnissä jo kuusi vuotta. Edellisissä vaaleissa Sauli Niinistö hävisi Tarja Haloselle niukasti. Sen jälkeen mielenkiinto on kohdistunut siihen, tarvitaanko näissä vaaleissa toinen kierros ja kuka on mahdollinen vastaehdokas.

Toinen kierros on aivan uusi vaali. Pitkään ennakkosuosikkina ollut Niinistö on pyrkinyt tähän saakka varjelemaan ylivoimaista gallupsuosiotaan. Tämä on tarjonnut muille ehdokkaille enemmän tilaa.

Jos Niinistön vastaehdokkaana on joko Väyrynen tai Haavisto, joutuu Niinistö ottamaan kampanjaan uuden asennon. Sekä pitkäaikainen ulkoministeri Väyrynen että ulkomaisissa tehtävissä työskennellyt Haavisto pystyvät haastamaan Niinistön ulkopolitiikan tiedoissa ja osaamisessa.

Sunnuntai-iltana selviää, tarvitaanko toinen kierros ja ketkä ehdokkaista ovat mukana. Aikaa uuden kampanja rakentamiseen ei ole, koska ennakkoäänestys alkaa jo ensi keskiviikkona. Varsinainen vaalipäivä on kahden viikon kuluttua sunnuntaina.

Käy vaaleissa kuinka tahansa, ovat kampanjat osoittaneet jälleen kerran, mikä merkitys on ahkeralla ja määrätietoisella työllä. Demokratia tarvitsee tekijänsä. Nyt on äänestäjien vuoro käyttää oikeuttaan.

Toinen kierros on aivan uusi vaali.

Päästölöytö yllätti

Ympäristötutkijat paljastivat tällä viikolla jättiluokan fosforipäästön Suomenlahdella. Venäjällä lähellä Viron rajaa mereen laskeva Luga-joki puskee Itämereen vuosittain jopa yli tuhat tonnia vesistöä ja sen leväkasvustoja rehevöittävää fosforia.

Päästö on lähtöisin Kingiseppissä sijaitsevasta lannoiteyhtiö Fosforitin tehtaasta. Sen jätekipsivuoresta liukenee Luga-jokeen ravinnemäärä, joka ylittää yksin koko Suomen yhteenlasketut fosforipäästöt Itämereen.

On erinomainen asia, että tutkijat löysivät mittavan saastuttajan. Silti on hämmästyttävää, että tämän suuruusluokan ravinnepäästö on voinut jatkua huomaamatta vuosikausia.

Itämeren tila on ollut meren rantavaltioiden yhteinen huoli jo vuosikymmenten ajan. Meren tutkimuksessa ja suojelussa on tehty tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. Nyt tehty löytökin perustuu suomalais-venäläiseen tutkimusyhteistyöhön.

On oikeutettua kysyä, mikä on merentutkimuksen todellinen taso. Jotain on mennyt pahasti pieleen, jos tämän kokoluokan päästöjä voi edelleen päätyä Itämereen kenenkään huomaamatta.

Päästön tukkiminen on tutkijoiden mukaan varsin edullista – siitä selvitään jopa alle 20 miljoonalla eurolla. Suomenlahden herkän tilan ja sinilevän runsastumisen kannalta tämä päästö olisi vain pitänyt löytää huomattavasti aiemmin.

Itämeren pelastamiseksi kaikki toimet ovat tarpeen. Fosforitin tapaus kuitenkin korostaa sitä tosiasiaa, että ravinnekuormitusta kannattaa purkaa erityisesti siellä, missä tuloksia on nopeimmin ja tehokkaimmin saatavissa.

Esimerkiksi Suomen maatalouden tuoma kuorma näyttää uuden päästölöydön rinnalla entistä pienemmältä. Haja-asutusalueiden kiisteltyä jätevesiasetusta ei kannata tässä yhteydessä edes mainita.

VIERASYLIÖ

Raaistunut vihapuhe ei ole koskaan viatonta

Vaikka suvaitsevaisuus on Suomessa yleinen iskulause, keskustelukulttuuri on madaltunut suvaitsemattomaksi ja ilmapiiri raaistunut.

Viha on noussut politiikankin polttoaineeksi. Ex-ministeri Sinikka Mönkäreen mukaan poliitikko on poliitikolle susi ei vain puolueiden välisesti, vaan erityisesti puolueen sisällä, jossa vallan tavoittelu ja auktoriteettitaistelu on arkipäivää.

Kritiikki on eri asia kuin vihapuhe. Kritiikki kohdistuu asioihin ja tekoihin ynnä niiden perusteisiin ja syihin, vihapuhe taas henkilöihin ja heidän ominaisuuksiinsa.

Vihapuhe lietsoo tunteita ja sillä on monta kielteistä tarkoitusperää: halventaminen, herjaaminen, kiusaaminen, leimaaminen, lietsominen, mitätöiminen, mollaaminen, nälviminen, solvaaminen, sortaminen, syrjiminen, vahingoittaminen ja vähätteleminen.

Julkinen vihaaminen nykySuomessa alkoi 1990-luvulla Heikoin lenkki -tyyppisinä pudotuspeleinä ja tosi-tv-ohjelmina. Ne luvallistivat julkisen vihaamisen, nöyryyttämisen ja häpäisemisen.

Sananvapaus on eri asia kuin toisen mollaaminen.

Tarkoituksellinen vihapuhe vahingoittaa niin puhujaa kuin kuulijaa eristämällä muista, katkeroittamalla mielen, tuhoamalla avoimen vuorovaikutuksen. Internet on nimettömän ja silmittömän vihaamisemme taivas.

Vihan kohteita löytyy vaikka mistä

Suomalaiset eivät vihaa ainoastaan maahanmuuttajia, homoja, muslimeja ja ruotsinkielisiä. He vihaavat myös rattijuoppoja, pummeja, narkkareita, koiranulkoiluttajia, polkupyöräilijöitä, koulukiusaajia, sosiaalitanttoja, taiteilijoita, rikkaita (porho), lihavia (ihramaha), laihoja (luteennahka), naapureita, julkkiksia, autolla kaahaajia, liikennevaloissa hidastelijoita ja tuoreeltaan tupakanostajia.

Vihapuhetta on luettu ja kuultu vaikkapa Pekka Haaviston seksuaalisesta suuntautumisesta, Tarja Halosen ulkoisesta olemuksesta, Jani Toivolan ihonväristä ja Erkki Tuomiojan esiintymistavasta.

Kun kritisoidaan vaikkapa Oslon joukkosurmaajan Anders Breivikin tekemisiä, ei kyseessä ole vihapuhe, ellei siihen liity henkilöön käyvää nälvintää tai mitätöintiä.

Eduskunnan torstaisten

Sananvapaus on eri asia kuin toisen mollaaminen.

televisioitavien kyselytuntien viestintäkulttuuri on seos perustellusta asiapuheesta ja syyllistämään pyrkivästä vihapuheesta.

Kielteinen ja myönteinen perusteltu asiakritiikki vaikkapa akateemisessa tohtorinväitöstilaisuudessa on eri asia kuin eduskunnan kyselytunnilla ilmaan heitetty perustelematon pistopuhe ja ilkeilylausuma.

Korvaako vihapuhe poliitikon puutteellisen väittelykyvyn, jonka pitäisi olla hänen ammattinsa kulmakivi? Millaista arvomaailmaa edustajat propagoivat puolueestaan vihapuheilla? Onko kyselytunti kansanedustajalle televisionkatsojille suunnattu poliittisen väittelynenän valkaisuyritys ja julkkisstatuksen kehun paikka? Kilpailaanko siitä, kuka uskaltaa esiintyä kaikkein korneimmin?

Yle TV2:n syksyn 2011 Vihailta-ohjelmassa eri poliittisten suuntausten edustajat pohtivat vihapuheen leviämistä Suomen poliittiseen keskusteluun ja sen mahdollisia seurauksia. Keskusteluohjelma ei välttynyt mustavalkoasenteelliselta vihapuheelta.

Viha on ihmisen ikivanha piirre

Emme ole ainoita, saati uusia vihan sukupolvia. Viha on yksi perustunteistamme. Sitä ilmaistaan samanlaisella ilmeellä kaikissa maailman tunnetuissa kulttuureissa. Muita universaaleja ilmeitä ovat onnellisuus, surullisuus, yllättyneisyys, pelko ja inho.

2010-luvulla emme pääse lähellekään aikaisempien sukupolvien, hallitsijoiden, maiden, maanosien, tavallisten kansalaisten patologista vihaa ja sen kukoistavaa kauko- ja lähihistoriaa.

On syytä haudata ihannoidut muistikuvat keskustelun kultaisesta menneisyydestä poliittisessa historiassa. Sotia, rotumellakoita, lynkkauksia lienee tuskin ollut ilman vihapuheita ja vihatekoja.

Suomessa vuoden 1918 sosialistit ja porvarit teurastivat toisiaan traagisella innolla. Vielä vuonna 1949 lakot ja muut poliittiset jännitteet vaativat kuolonuhreja Suomessa.

Lapsena ja varhaisnuoruudessa kuulin vanhemmilta ihmisiltä kommunisteista ja juopoista sanankäyttöä, jota en muulloin kuullut näiltä hurskailta kristityiltä. Vasemmistolainen laululiike 1970-luvulla markkinoi kommunismia, ihannoi Neuvostoliittoa ja muistutti kuulijoitaan porvarien mädännäisyydestä. Sanoja ei säästelty eikä uhoa peitelty.

Universaalisesti vihakäyttäytyminen johtuu itselle vastenmielisen asian, ajattelutavan, ihmisen, ympäristön, kielen, politiikan, uskonnon tai talouden kohtaamisesta. Ylittämätön vihan tunne purkautuu halventavana, syrjivänä vihapuheena.

Monien kulttuurien tapaan suomalaisillekin ”erilainen” on tikku silmässä. Saman tekevää, koskeeko se kansainvälistä, kansallista, uskonnollista, poliittista, vähemmistöön kuuluvaa, rotuun tai muuhun ulkomuotoon liittyvää poikkeavuutta.

PÄIVIKKI ANTOLA

Kirjoittaja on Jyväskylän yliopiston etnologian professori (emerita), Turun yliopiston uskontotieteen, Tampereen yliopiston kansanperinteen ja viestinnän antropologian dosentti sekä tietokirjailija.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Laivan rakentaminen alkaa kölinlaskusta

Helsingin Hietalahden telakalla juhlistettiin torstaina venäläisen jäänmurtaja- ja huoltoaluksen kölinlaskua. Seremoniaan osallistuivat telakkayhtiön toimitusjohtaja **Esko Mustamäki** (vas.) sekä tilaajavarustamon Sovcomflotin edustajat **Ilya Klebanov** ja **Sergey Frank**.

Juhlallisuudet huipentuvat kölipukissa olevan kotelon sulkemiseen, jota Klebanov parhaillaan tekee. Kotelo on ennen sulkemista täytetty onnea tuovilla kolikoilla. Sulkemisen jälkeen pukin päälle lasketaan ensimmäinen laivan rungon lohkoista.

Köli on laivojen pohjassa pituussuuntainen metallipalkki, joka ulottuu keulasta perään. Se tasapainottaa laivan liikettä.

KOLUMNI: JOUKO RÖNKKÖ

Väärää politiikkaa

Presidenttiehdokas Paavo Väyrynen (kesk.) väitti tv:n vaalitentissä kuntauudistuksen olevan ”niin järjetön, ettei se voi toteutua”.

Väyrynen taisi kerrankin erehtyä. Ei maailma ole välttämättä järkevä paikka. Jos poliittista voimaa ja rahaa on, saa läpi järjettömiäkin asioita. Sokea usko omaan ideologiaan auttaa myös.

Rahaa, valtaa ja sokeaa uskoa riittää niillä, jotka pyrkivät tyhjentämään maakunnat, nyt myös maakuntakaupungit. Enää ei riitä, että koottaisiin väki asumaan kasvukeskuksiin. Ei, nyt tähdätään suurempiin kokonaisuuksiin.

Jos suurissa maakuntakaupungeissa iloitaan oman taajaman väkimäärän kasvusta, ilo on väliaikaista ja turhaa. Ei keskittyminen pääty Ouluun tai Jyväskylään. Jan Vapaavuori (kok.) tai Ville Niinistö (vihr.) eivät ole tyytyväisiä ennen kuin kaikki suomalaiset asuvat kerrostaloissa ja tungeksivat, jos eivät aivan Mannerheimintiellä niin ainakin kehäkolmosella aamuin ja illoin. Heillä on reipas avustaja Jyväskylässä, kuntauudistusministeri Henna Virkkunen (kok.).

Keskittämisen ajatus on ideologia kuten luonnonsuojelu tai sosialismikin.

jouko.rönkkö@maaseuduntulevaisuus.fi

Keskittämisen ajatus on ideologia kuten luonnonsuojelu tai sosialismikin. Kun usko on vahva, ei tarvita tueksi tutkimustietoa. Sitä keskittäjillä ei olisikaan. Päinvastoin. Esimerkistä käy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, jossa on koettu liki kaikki mahdolliset ongelmat.

Vapaavuoren silmissä siintää suuri metropoli. Niinistö ja Soininvaara kuvittelevat keskittämisen säästävän luontoa.

Todellisuus ei kuitenkaan taivu herrojen haaveisiin. Väki ei elele kerrostaloissaan parvekekompostia sekoitellen. Se tungeksii teille ja kaduille autoineen. Kyyditsee lapset päiväkotiin, köröttelee ruuhkassa työpaikoille ja sieltä takaisin päiväkodin ja automarketin kautta. Polttoainetta palaa ja aikaa kuluu – hukkaan.

Vapaavuori ei näe ruuhkassa mitään pahaa. Se on hänelle elämän merkki. Kun ruuhka käy sietämättömäksi, leikataan puiston ja tontin reunaa ja levennetään katua. Sisääntulotiet nostetaan moottoriteiksi, ja ruuhka siirtyy eteenpäin.

Vihreät sentään tuntevat omantunnontuskia siitä, että autot täyttävät tiet ja kompostin kääntelystä karanneet ihmiset täyttävät autot. Vihreät esittävät lisää raitiovaunuja, ruuhkamaksuja, ja ilmaraitiotiekin olisi kiva juttu. Ehkä jonain päivänä kaikki ajelevat sähköautoilla, niin sitten energian voi ottaa töpselistä.

Vapaavuori ei kannata ruuhkamaksuja mutta kieltäisi mielellään palvelujen rakentamisen ”pitkin Nurmijärven peltoja”. Kaikki palvelut pitää keskittää mieluiten Helsinkiin. Silloin turha ajelu jää pois ja keskittyy sinne, minne ajelu ei ole turhaa.

Vaikka Helsingin arvoa näin saadaan hilattua taas vähän ylös, huomataan että ihmiset eivät sittenkään halua tai voi asua siellä. Moni muuttaa mieluummin Nurmijärvelle tilavaan omakotitaloon kuin asuu ahtaassa kaksiossa raitiovaunulinjan kupeessa. Toiselle ahdas kaksiokin on saavuttamaton unelma. Hän ottaa elinikäisen asuntolainan ja hankkii pienen asunnon Keravalta tai vähän suuremman Riihimäeltä.

Kun kaikki näin keskittyy eli kehittyy, tarvitaan taas uusia asuntoja, päiväkoteja, sairaaloita, katuja, liittymiä ja palvelujentuottamisjohtajia. Niitä tuottamaan on houkuteltava väkeä maakunnista, ja heille on rakennettava.

Samaan aikaan toisaalla valmiit asunnot tyhjenevät, ja palvelut katoavat yhä kauemmas. Rantapolut kaipaavat kalastajan askelta, kun kotiseudultaan repäistyt ihmiset istuvat ruuhkajunassa Riihimäen ja Vapaavuoren valtakunnan välillä.

Vapaavuori väittää, että ”maaseutu tyhjenee, vaikka vuosikausia on tehty aktiivista aluepolitiikkaa”. Ei ”vaikka” vaan ”koska”. Siinä missä muutaman kymmenen ihmisen siirrosta pääkaupungista maakuntiin riidellään vuosia, valtio vähentää maakunnista tuhansia työpaikkoja ilman keskustelua. Yhden viraston hajasijoittamisen vastapainoksi lopetetaan maakunnista viisi.

Postin palvelut on jo purettu, nyt on Kelan ja työvoimatoimistojen vuoro. Valtionyhtiö Finnair vähentää reittejään. Teiden ja ratojen annetaan rapistua. Polttoaineen hintaa nostetaan. Kuntien palvelut viedään yhä kauemmas. Eiköhän ne kohta ymmärrä muuttaa sieltä!

LEHTIKATSAUS

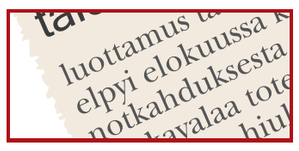

Tuomiojan pelisäännöt

Hämeen Sanomat kommentoi ulkoministerin ja pääministerin välistä sanailua Euroopan taloussopimuksesta.

”Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) mitta tuli täyteen, kun ulkoministeri Erkki Tuomioja (sd.) lähti omille teilleen Eurooppa-politiikassa. Hän vastustaa Euroopan taloussopimusta.

Irtiotolla Tuomioja teki selväksi, että hänellä on oma käsityksensä ministeri roolista: ministeri voi olla eri mieltä myös raskaan sarjan linjanvedoista.

Pääministeri kuitenkin johtaa hallitusta, joten Kataisella on kaiketi oikeus ja velvollisuuskin kirjoittaa ministereitä koskevat yhteiset pelisäännöt.

Katainen jäi ojennuksineen varsin yksin, sillä hallituksen kakkonen, valtiovarainministeri Jutta Urpilainen (sd.) arvioi Tuomiojan harrastavan pelkästään tervetullutta keskustelua.”

Käteistäkin tarvitaan

Pohjalainen puolustaa kansalaisten oikeutta käteiseen rahaan.

”Kehityksen suunta on väärä, jos käteisen rahan saanti alkaa vaarantua maaseudulla.

Käteisautomaatit ovat jo pitkään vähentyneet, ja nyt on monissa maaseutupitäjissä tultu jo sille rajalle, että viimeinenkin pankkiautomaatti viedään pois käytön vähäisyyden vuoksi.

Lisää harmia aiheuttaa vielä se, että pankeilla on kiusaus rajoittaa kassapalvelujaan vain tiettyihin tunteihin päivän aikana.

Sähköiset pankkipalvelut eivät kuitenkaan ole vielä poistaneet käteisen tarvetta. Sitä tarvitaan edelleen, ja sen saanti täytyy turvata kaikkialla Suomessa.”